

Małgorzata Wójcik-Dudek

 0000-0001-9032-8875

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Sprawozdanie z uroczystości 26. Ogólnopolskiej Nagrody Literackiej im. Kornela Makuszyńskiego w Oświęcimiu (1—3.10.2019)

Październik w Oświęcimiu oznacza czas wielkiego święta książki dla dzieci. Jesień 2019 roku również wpisała się w tradycję celebrowania lektury. Po raz dwudziesty szósty wręczono Ogólnopolską Nagrodę Literacką im. Kornela Makuszyńskiego, popularnie zwaną Koziółkiem. Nagroda swą nieoficjalną nazwę zawdzięcza statuetce wykonanej przez Andrzeja Renesa, przedstawiającej Koziółka Matołkę, sympatycznego, ale czasem rogatego obiężyświata. Warto przypomnieć, że nagrodę od 2004 roku przyznaje Miejska Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego „Galeria Książki” w Oświęcimiu, choć historia wyróżnienia jest nieco dłuższa. W 1994 roku nagrodę ustanowiły Fundacja „Książka dla Dziecka” oraz redakcja kwartalnika „Guliwer” w hołdzie Kornelowi Makuszyńskiemu, znakomitemu polskiemu pisarzowi książek dla dzieci i młodzieży, skrzących się ponadczasowym humorem oraz tak dziś potrzebną nadzieją. Co ważne, regulamin nagrody precyzyjnie określa kryterium wiekowe czytania, według którego nagrodę przyznaje się polskiemu autorowi za książkę literacką dla dzieci w wieku od siedmiu do dwunastu lat.

Fot.1. Anna Gałgan, Statuetka „Koziółka”

Choć wręczenie nagrody było centralnym punktem obchodów oświecimskiego święta książki, to jak każdego roku towarzyszyło im hasło, które inspirowało do rozmaitych działań skupianych na idei czytania. Koncepcja zeszłorocznej edycji nagrody uwzględniła relację między czytelnikiem, twórcą oraz lekturą, co zresztą znalazło odbicie w obowiązującym w 2019 roku hasle „Szkoła Mistrzów”. Jak się dowiedzieliśmy od organizatorów, przygotowania do święta książki trwały od wiosny. Właśnie wtedy szkoły podstawowe zostały zaproszone do udziału w akcji „Czytanie szkołą mistrzów”. Co miesiąc młodzi czytelnicy otrzymywali do wykonania inspirujące zadania, mające związek z książkami wyróżnionymi w poprzednich edycjach nagrody. Wraz z akcją rozpoczął się sezon warsztatów teatralnych, podczas których przygotowano spektakl zaprezentowany na październikowej gali wręczenia nagrody, a także cykl spotkań z autorami oraz ilustratorami książek.

Uroczystość „Szkoła mistrzów. Święto książki dziecięcej” odbyła się 2–3 października 2019 roku. Imponujący rozmach organizatorów sprawił, że wydarzenie miało bardzo dynamiczny charakter, dzięki czemu młodzi czytelnicy mogli wziąć udział w spotkaniach autorskich z Łukaszem Dębskim, Małgorzatą Strękowską-Zarembą, Joanną Olech oraz warsztatach prowadzonych przez znanych ilustratorów: Małgorzatę Flis, Pawła Wakułę i Katarzynę Kurdziel. Obchody święta książki uświetniły uroczysta gala wręczenia statuetki Koziółka Matołka,

Fot. 2. Anna Gałgan, Profesor Joanna Papuzińska na swej „ławeczce”

spotkania z twórcami nagrodzonych i wyróżnionych książek, bal postaci baśniowych oraz kiermasz książek. Po uroczystości wręczenia nagrody gość honorowy obchodów święta książki Profesor Joanna Papuzińska odsłoniła poświęconą jej „ławeczkę”. Pomnik mieści się w niezwyklej przestrzeni „literackiej pamięci”, bo w Alei Pisarzy, oraz w znakomitym miejscu architektonicznym miasta: przy imponującym gmachu biblioteki. Pani Profesor nie tylko przez wiele lat przewodniczyła konkursowi, oceniając książki, ale była również pomysłodawczynią nagrody „Koziółka”. Jak wspomina autorka *Mojej mamy czarodziejki*, intencją tego literackiego wyróżnienia było pragnienie, aby nazwiska współczesnych polskich autorów piszących dla dzieci poznali wszyscy i aby nie zginęły w zapomnieniu wśród stosów kolorowych „disnejek”.

Naukowe dopełnienie oświęcimskiego święta książki stanowiła sesja poświęcona twórczości Pawła Beręsewicza. Podczas spotkania zaprezentowano interesujące ujęcia twórczości tego wielokrotnie nagradzanego, również „Koziołkiem”, pisarza. Uczestnicy sesji mieli okazję wysłuchać wystąpień prof. dr hab. Alicji Baluch, prof. dr hab. Krystyny Zabawy, dr Oliwii Brzeźniak-Pałgan oraz dr Grażyny Lewandowicz-Nosal.

Wracając jednak do samej nagrody, warto przytoczyć kilka liczb: spośród osiemdziesięciu dwóch nadesłanych i zakwalifikowanych do oceny książek do nagrody nominowano dziesięć tytułów: *Babcochę* Justyny Bednarek (Wydawnictwo Poradnia K), *Kobrzę* Katarzyny Wasilkowskiej (Wydawnictwo Literatura), *Kropkę z błędem* Anny Taraski (Wydawnictwo Dwie Siostry), *Leo i czerwony automat* Marcina Szczygielskiego (Instytut Wydawniczy Latarnik), *Michała i 38* Rafała Witka (Wydawnictwo Literatura), *Mirabelkę* Cezarego Harasimowicza (Wydawnictwo Zielona Sowa), *O księżycu z komina domu na wzgórzu* Ariadny Piepiórki (Wydawnictwo Skrzat), *Olesia i Panią Różę* Anny Janko (Wydawnictwo Literackie), *Ścisłe tajne* Pawła Beręsewicza (Wydawnictwo Literatura), *Wilkę. Smoczą dziewczynkę* Antoniny Kasprzak (Wydawnictwo BIS).

Fot. 3. Anna Gałgan, *Nagrodzeni*. Od lewej: Ariadna Piepiórka, Monika Ślizowska (redaktor Wydawnictwa Skrzat), Antonina Kasprzak z córką, Katarzyna Wasilkowska (z tyłu), Wiesława Jędrzejczyk (redaktor naczelna Wydawnictwa Literatura), Alicja Ungeheuer-Gołąb, Janusz Chwierut (prezydent miasta Oświęcim), Leszek Palus (dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Łukasza Górnickiego „Galeria Książki” w Oświęcimiu)

Decyzją jury 26. Ogólnopolskiej Nagrody Literackiej im. Kornela Makuszyńskiego pod przewodnictwem Alicji Ungeheuer-Gołąb, w którego składzie znaleźli się także Grażyna Lewandowicz-Nosal, Anna Maria Krajewska, Jerzy Kumiega, Ewa Świerżewska, Małgorzata Wójcik-Dudek oraz Oliwia Brzeźniak-Pałgan, nagrodzono Antoninę Kasprzak, autorkę *Wilki. Smoczkiej dziewczynki*. Wyróżnienia zdobyły *O księżycu z komina domu na wzgórzu* Ariadny Piepiórki oraz *Kobra* Katarzyny Wasilkowskiej.

Kolejna edycja konkursu przed nami. Wiadomo, że do 27. Ogólnopolskiej Nagrody Literackiej im. Kornela Makuszyńskiego zgłoszono dziewięćdziesiąt siedem tytułów. Na książkę 2019 roku pozostaje poczekać do jesieni.

Fot. 4. Anna Gałgan, *Na ławeczce*

Małgorzata Wójcik-Dudek — dr hab. prof. UŚ; pracownik Instytutu Literaturoznawstwa na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Zainteresowania badawcze: literatura dla dzieci i młodzieży oraz dydaktyka literatury. Autorka książek (*Prze)Trwać w okolicach mitu. Funkcje mityzacji w poezji Tadeusza Nowaka, W(y)czytać Zagładę. Praktyki postpamięci w literaturze polskiej XXI wieku dla dzieci i młodzieży* oraz wielu artykułów naukowych; współredaktorka publikacji z zakresu literatury dla niedoroslých.

e-mail: malgorzata.wojcik-dudek@us.edu.pl